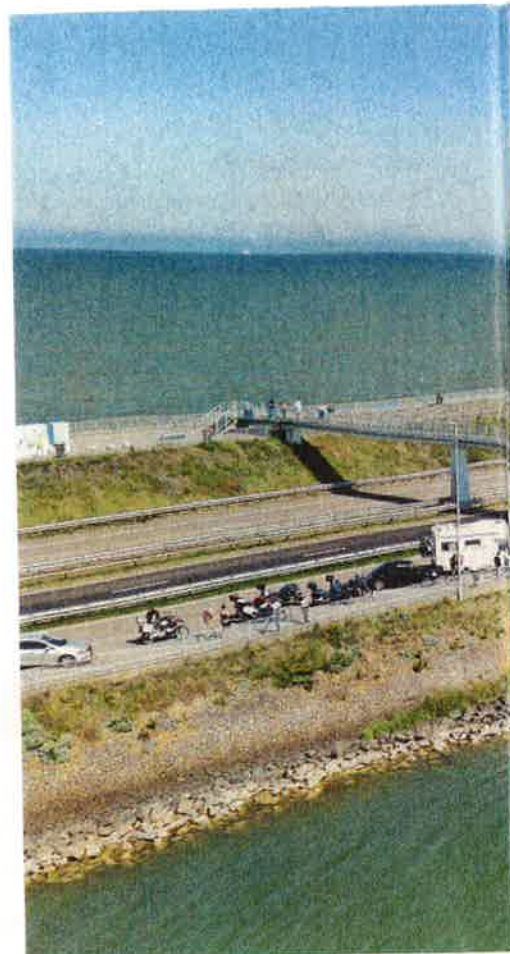

Waterkant

Op wilgentenen

*Geen fijnere plek om te eten en drinken dan aan het water. Gidi Heesakkers en Paul Onkenhout bezoeken de fijnste. **Lunchroom Het Monument** op de Afsluitdijk is geruststellend gewoon.*

Terwijl enkele Italianen met een officieel Ticket Toilet/Billete WC/ Biglietto WC in de rij staan voor de wc, schalt de heerlijke lach van hun reisleader Marion C. Baumgarten door lunchroom Het Monument. In de bus van de Zaanse Schans naar de Afsluitdijk gebeurde er iets raars, vertelt ze. Midden in haar verhaal over de Zuiderzeewerken was ze in de bus onderbroken door een toerist. Dat overkomt haar nooit. Of in Nederland op de snelwegen tol moet worden betaald, had hij gevraagd. 'Ik kon het gewoon niet geloven.'

Behalve dat ze volgens Baumgarten altijd te laat komen, onderscheiden Italianen zich op nog een manier van de meeste buitenlandse toeristen: ze willen de Afsluitdijk zien. Andere toeristen geloven het allemaal wel. Een verklaring heeft ze hier niet voor. Mogelijk wordt de strijd van de Nederlanders tegen het water goed gepromoot in Italië, oppert ze.

Haar groep bestaat uit 24 Italiaanse cardiologen. In de regel krijgen bustoeristen koffie van de chauffeur en vallen ze lunchroom Het Monument alleen maar binnen om naar de wc te gaan. Baumgarten schaamt zich dan kapot, maar Het Monument heeft hier iets op verzonnen: de plasbon. Wie een consumptie bestelt, krijgt er

een gratis. Wie dat niet doet, moet een euro betalen. Het legen van de septic tanks, vertelt bedrijfsleider Monique Berghorst, dertig jaar in dienst, is een kostbare affaire,

Bovendien moet er altijd iemand bij de toiletten staan om de plasbonnen in te nemen. Vandaag valt het overigens mee met de drukte, zegt de bedrijfsleider. 'In de bollentijd stopt hier de ene bus na de andere, dan staan ze met dubbele rijen voor de wc en gaat er per dag wel een doosje plasbonnen doorheen.'

Bouw ergens buiten een nieuw toiletgebouw, zou je denken, maar zo simpel is het niet. Er mag hier van Rijkswaterstaat niets veranderen. Want: een dijk. Zelfs in Het Monument mag geen muurtje worden neergehaald, terwijl de zaak wel een opknappbeurt kan gebruiken. Er zijn nieuwbouwplannen, maar wat Rijkswaterstaat precies wil, weet niemand en tot er een definitief plan is durft de eigenaar, de familie Terpstra, niets te ondernemen.

Niet dat Het Monument nu niet in trek is. De grote ingenieur Lely heeft waarschijnlijk nooit gedacht dat deze markante historische plek tussen het IJsselmeer en de Waddenzee jaarlijks nog eens bezocht zou worden door een kwart miljoen mensen. Ook Jan Mulder, Mark Rutte en Wim Kok

LUNCHROOM HET MONUMENT

Afsluitdijk 1,
Den Oever

Openingstijden
t/m 30/9 van 7.30
uur (zaterdag en
zondag 8.30) tot
18.00 uur, 's winters
later open en eerder
dicht

Cappuccino
€ 2,60

Twee **kroketten** op
houthakkersbrood
€ 7,95

Pannekoek met spek
€ 5,95

Friese gehaktbal-
menu
€ 7,95

Plasbon
zonder consumptie
€ 1

stopten hier ooit voor een consumptie en wellicht een plasbon, zoals op foto's op de site van de lunchroom is te zien. 'Zij hebben het al gezien!', staat erbij, verwijzend naar de slogan 'Hier moet je een keer geweest zijn!'.

Lunchroom Het Monument is vernoemd naar Het Monument, feitelijk niet meer dan een uitzichttoren met souvenirwinkel. De toren werd ontworpen door een andere grote Nederlander, architect Willem Dudok.

Hier, op het Noord-Hollandse deel van de Afsluitdijk, is de plek in de Vlieter gemarkeerd waar op 28 mei 1932 om 13.02 uur de laatste opening in de Afsluitdijk werd gedicht, een gebeurtenis die in Het Monument op een televisie in zwart-wit wordt getoond. De lunchroom werd al snel na het dichtenvan de dijk geopend door de heer Conijn. Voordien was het een technische ruimte van Rijkswaterstaat, wat de wonderlijke indeling en ge-

ringe omvang verklaart.

Het interieur is geruststellend gewoon, met veel nostalgische verwijzingen naar de jaren zeventig (een bruine tegelvloer). De koelkastmagneten, Chinees-Delftsblauwe prullaria, Amsterdam-mutsen en kunststof klompen vloeken met de foto's, oude landkaarten en koperen scheepsbenodigdheden aan de muur. De lunchroom serveert ouderwetse Hollandse kost, dat wil zeggen uitsmijters, tosti's, pannekoeken en tomatensoep - en 's winters vanzelfsprekend erwtensoep.

Buiten wachten een smal terras en een tiental picknicktafels, met een formidabel uitzicht op de zee die in 1932 een meer werd.

En dat allemaal op een fundament van gevlochten wilgentenen en keileem, zoals Marion Baumgarten de Italiaanse cardiologen in de bus leerde. Het stond op Wikipedia. De Italiaanse woorden moest ze gisteravond nog even opzoeken: *salici intrecciati* en *argilla masso*.